

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. III. An Deus futura contingentia conditionata videat per scientiam
mediam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

393. Ob. 7. In sacris Scripturis, ubi revelantur conditionatè futura, sæpè adhibetur particula *forte*: ergo de illis datur tantum scientia conjecturalis in DEO. ant. prob. *Math. 11. v. 23.* ait Christus. *Si in Sodomis factæ fuissent virtutes, quæ factæ sunt in te, urbe Capharnaum, forte mansissent usque in hanc diem.* *Genes. 3. v. 12.* ait DEUS de Adamo. *Ne forte mittat manum suam, & sumat etiam de ligno vitæ &c.* Resp. neg. conf. audiatur S. August. *tract. 37. in Joannem*, ubi ait: *Ille, qui omnia scit, quando dicit: forsitan: non dubitat, sed increpat. . . . Dubitationis verbum est, quando dicitur ab homine, ideo dubitante, quia nesciente. Cum verò dicitur à DEO verbum dubitationis, cum DEUM nihil utique lateat, illa dubitatione arguitur infidelitas, non opinatur Divinitas. Similia habent SS. Ambrosius, Gregorius, Hieronymus, alique PP. complures apud Henna de scientia media theologicè propugnata sect. 10. Adde, particulam *forte* quoque adhiberi à DEO in rebus, quas esse ei notas dubitare non possumus, ut, cum Christus dicit *Joann. 8. v. 19. Si me sciretis, forsitan & Patrem meum sciretis.**

Dices, DEUS *Exod. 4. v. 8.* ait Moyse, quòd, si Judæi non sint credituri signo primo, credituri sint secundo: ergo non infallibiliter scivit, an primo signo sint credituri, an non. Resp. neg. conf. potest enim faciliè dici cum Suarez in *Opusculo de scientia conditionata l. 2. cap. 1. num. 12.* DEUM præcivisse, aliquos primo, alios secundo signo credituros, adeoque de pluribus signis providisse: vel dic cum Abulensi, DEUM locutum esse more humano ad valde contentanlum (ut ait hic Author) Moysen, quem pluribus signis voluit securissimum reddere.

394. Ob. 8. S. Augustinus *lib. 1. de prædestinatione Sanctorum cap. 14.* exponens illud *Sap. 4. Raptus est, ne malitia mutaret intellectum ejus.* ait: *Dicitur enim secundum pericula vitæ hujus, non secundum præscientiam DEI, qui hoc præcivit, quod futurum erat, non quod futurum non erat.* Resp. ut notat Eximius in *Opusculis l. 2. de scientia futurorum condit. contingent. c. 2. n. 8.* & ex ipso Gormaz de DEO *num. 557.* vox præscientia, vel verbum præscire aliquando ab antiquis sumitur pro omni scientia præcedente objectum: aliquando strictius tantum pro scientia antecedente objectum, re ipsa postea secuturum. Sic Hugo de S. Victore *lib. 1. de Sacram. part. 2. cap. 16.* ait. *Ipsa, quæ præscientia est, scientia fuisset, etiamsi præscientia non fuisset, quoniam futurum aliquid non fuisset.* Item S. Prosper in celebri epistola ad S. Augustinum culpatur in Semipelagianis, quòd conditionatè futura dicant præscita, & sic habet. *Sed in tantum quibuscunque commentitiis meritis electionem DEI subijciunt, ut, quia præterita non exstant, futura, quæ non sunt futura, consingant, novoque apud illos absurditatis genere, & non agenda præscita sint, & præscita non acta sint.* vide Martinez *controv. 4. disp. 1. sect. 1.*

395. Hanc autem præscientiam, strictius dictam, tantum hoc loco negat S. Augustinus, non verò negat eam in priori sensu, ut patet ex *num. 393.* ubi clarè asserit S. Doctor, Christum scivisse infallibiliter futura conditionata, etiam quæ revelata sunt cum particula *forsitan.* & ex *num. 385.* ubi docet, DEUM vidisse conditionatè quorundam

mala, ita, ut potuisset per raptum ea impedire, quod non potuisset stante scientia visionis: ergo pro priori ad hanc habuit de iis aliam scientiam, scilicet conditionatam, quæ repræsentabat ea, ut conditionatè futura, & ab actuali existentia adhuc impedibilia. Rursus *lib. de bono perseverantia c. 9.* ait. *Nunquid possumus dicere, etiam Tyrios, & Sydonios talibus apud se virtutibus factis credere noluisse, aut credituros non fuisse, si fierent; cum eis ipse Dominus attestetur, quod acturi essent magne humilitatis penitentiam, si in eis facta essent Divinarum illa signa virtutum.* Ubi ex testimonio DEI infert ista infallibiliter futura fuisse, adeoque manifestè supponit, ea à DEO infallibiliter præscita fuisse.

ARTICULUS III.

An DEUS futura contingentia conditionata videat per Scientiam Mediam.

396. Scientia Media est, qua DEUS infallibiliter cognoscit veritates conditionatas contingentes in se ipsis, nullo præcedente decreto DEI libero, actualiter existente, & aliquid de iis decernente. Hanc scientiam negant Thomistæ, & ejus loco adstruunt aliquod decretum DEI, tanquam medium videndi dicta futura. Distinguunt autem duplex decretum. Unum vocant *simpliciter absolutum*, quod non tantum absolute in DEO existit, sed quo etiam DEUS simpliciter, absolute, & absque limitatione statuit, ut res aliqua sit. Tale est decretum e. g. de creando mundo: & in hoc dicunt, videri absolute futura. Alterum vocant *subjectivè absolutum*, & *objectivè conditionatum*: hoc est, decretum absolute in DEO, quasi in subjecto, existens, sed objectum suum conditionatè tantum decernens; si scilicet talis, vel talis conditio ponatur. Tale juxta ipsos est e. g. decretum in DEO absolute existens, at non absolute, sed tantum conditionatè decernens poenitentiam Tyriorum, sicque tendens: *Ego prædetermino, ut, si coram Tyriis Christus miracula faciat, convertantur.* Hoc decretum, juxta modernos Thomistas, efficax, & inimpedibile est, estque medium, in quo juxta eosdem DEUS infallibiliter videt contingentia conditionatè futura. At nostri hoc negant, & adstruunt scientiam mediam.

397. Dico itaque cum omnibus nostris, & pluribus aliis. Datur in DEO scientia media. Conclusio prob. 1. sic. Etsi DEUS cognosceret ista conditionatè futura in alio, tamen posset etiam cognoscere in se ipsis, ut diximus de possibilibus in ordine ad scientiam simplicis intelligentiæ *num. 323.* nam habent etiam ista determinatam veritatem in se ipsis; quia etiam non possunt verificari contradictoria de conditionatè futuris, sicut non possunt de absolute futuris: de quo vide *num. 355.* & *384.* ergo. Hæc est ratio doctissimi Idiotæ Abbatis Cellensis ex ordine Canonic. Regul. S. August. *tract. de oculo mystico cap. 15. n. 12.* apud Martinez de DEO scientie *controv. 4. disp. 3. sect. 2.* sic scribentis: *Nec tantum oculus DEI ea prospicit, quæ aliquando erunt, sed etiam, quæ re ipsa non erunt, essent tamen, si aliquid*

aliquid aliud poneretur: & post pauca rationem subiungit: Nimirum illud, quod fieret, aut non fieret, si conditio aliqua poneretur, est aliquid verum determinate; non enim utrumque contradictorium, aut neutrum, sed alterum duntaxat verè tunc accideret: cum igitur oculus Divinus perspicat omne verum, non potest DEUS hoc ignorare. Confirm. Non potest DEUS actus nostros liberos conditionatè futuros videre in alio tanquam medio: ergo debet videre in se ipsis, prob. ant. Omnis causa antecedens, & totus actus primus proximus est indifferens ad actum liberum: ergo non potest hunc in eis videre &c. nec est assignabile aliud medium. Si dicas, esse decretum subjectivè absolutum, & objectivè conditionatum. Resp. hoc decretum non posse admitti, ut infra probabimus.

398. Prob. conclusio 2. Admissa scientiâ mediâ, imprimis nullum sequitur inconveniens. 2. Solvuntur commodius, quàm in aliis sententiis difficultates circa libertatem. 3. Salvatur dominium DEI in nostros actus liberos: ergo debet admitti. Ant. quoad 1. partem patet ex solutione objectionum. Quoad 2. probatur ex eo, quòd positâ scientiâ mediâ, planè explicetur, quomodo possumus resistere gratiæ, eique dissentiri; quia scilicet non est ex se necessariò connexa cum consensu, & connexio, quam habet ratione scientiæ mediæ, vel decreti prædefinitivi, est impedibilis. Quoad 3. probatur sic. Nulla creatura est, quæ non prævideatur per scientiam mediam multis auxiliis consensura: unde modò DEUS illa velit dare, potest pro libitu actum quemvis obtinere: adeò, ut cor hominis sit prorsus in manu DEI, tanquam plenissimi Domini.

399. Prob. conclusio 3. ex S. August. cujus præsertim auctoritatem adversa pars sibi modis omnibus vindicare conatur. Hic lib. 1. ad Simplicianum quæst. 2. per totam (quæ utinam legeretur ab omnibus adversariis) fusè, & copiosè disputat, quomodo bene operans non possit sibi tribuere sua merita: sed debeat ea adscribere DEO, juxta illud ad Roman. 9. v. 16. Igitur non volentis, neque currentis, sed miserationis est DEI: atque ibi esse intentionem Apostoli ostendere, quòd nemo debeat de operum suorum meritis gloriari: qua occasione multos modos affectu conciliandi gratiam cum libertate, eosque refellit. Inde explicat gratiam, seu misericordiam DEI valde fusè, sed per hoc, quòd DEUS volens hominem efficaciter trahere, det ei gratias, per scientiam mediam prævisas congruas.

Primò itaque loco cit. sibi objicit, cum positum sit in hominis potestate, obedire vocationi, vel non, cur non etiam dici possit: Igitur non miserationis DEI, sed volentis, atque currentis est hominis: & respondet per hæc verba: An fortè illi, qui hoc modo vocati non consentiunt, possent alio modo vocati accommodare fidei voluntatem, ut & illud verum sit: multi vocati, pauci electi: ut, quamvis multi uno modo vocati sint, tamen, quia non omnes uno modo affecti sunt, illi soli sequantur vocationem, qui ei capiendæ reperiuntur idonei. Ex quibus verbis habemus 1. non adstrui à S. Doctore prædeterminationem, vel decretum absolute prædeterminans, nec etiam conditionatè prædeterminans (quod adjecta inimpedibiliter

purificatione conditionis idem facit, ac prius) nam aliàs omnes uno modo vocati, hoc est, per gratiam prædeterminantem, sequerentur: aut certè sequentes, & non sequentes non eodem modo vocati essent. 2. Habemus, adstrui scientiam mediam; nam dicere eos sequi, qui reperiuntur idonei, est idem, ac dicere, sequi eos, qui erant conditionatè prævisi consensuri, seu quibus idem modus vocandi prævisus erat futurus congruus, quia illi, qui non sequuntur, non erat ita congruus prævisus.

Non autem te turbet in hoc textu particula fortè; non enim est dubitantis, sed interrogantis; cum enim in sequentibus S. Doctor hanc responsionem non, ut priores, rejiciat, sed eam plenius explicet, confirmet; ex ea alia concludat, & post conclusionem ad alia transeat, signum planè est, ipsum ei acquievisse. Videatur Thyrsus Gonzalez tom. 2. select. quæst. disp. 3. sect. 15. num. 276. ubi probat, S. August. non disputando tantum, sed asserendo, scientiam mediam hoc loco amplexum.

400. Pergit S. Doctor sic colligens. Et illud non minus verum sit: Igitur non volentis, neque currentis, sed miserationis est DEI, qui hoc modo vocavit, quomodo aptum erat eis, qui secuti sunt vocationem. Ecce misericordia DEI specialis in eo stat, quòd DEUS vocet, habens scientiam de eo, quòd vocatio congrua sit, quæ est ipsissima scientia media. Sequitur in textu: Ad alios autem vocatio quidem pervenit, sed, quia talis fuit, quæ moveri non possent, ut eam capere apti essent (hoc est, modo eo, qui ipsis congruus erat prævisus) vocati quidem dici poterunt, sed non electi. En iterum scientiam mediam de dissensu. Nec te turbet illud: non possent; significat enim tantum impotentiam consequentem. Sic se explicat S. Doctor tract. 53. in Joannem in illa verba: Propterea non poterant credere; quia iterum dicit Isaias &c. Joan. 12. v. 39. in quæ sic scribit S. Antistes: Quare autem non poterant, si à me queratur, citò respondeo; quia nolebant; malam quippe eorum voluntatem prævidit DEUS, & per Prophetam prænuñtiavit. Paulò post eodem loco ad Simplicianum iterum scientiam mediam asserit de præscito futuro consensu sub aliis auxiliis, quæ tamen noluit DEUS conferre, sic scribens: Quia, si vellet ipsorum misereri, posset ita vocare, quo modo illis aptum esset, ut & moverentur, & intelligerent, & sequerentur.

401. Concludit tandem his verbis notatu dignissimis: Verum est ergo: multi vocati, pauci electi. Illi enim electi, qui congruenter vocati: illi autem, qui non congruebant, neque contempnabantur vocationi, non electi, quia non secuti, quamvis vocati. Item verum est. Non volentis, neque currentis, sed miserationis est DEI: quia etiam si multos vocet, eorum tamen miseretur, quos ita vocat, quo modo eis vocari aptum est, ut sequantur. Falsum est autem, si quis dicit: Igitur non miserationis DEI, sed volentis, atque currentis est hominis; quia nullius DEUS frustra miseretur. Cujus autem miseretur, sic eum vocat, quo modo scit ei congruere, ut vocantem non respiciat.

Quæ omnia, si sine præjudiciis, intellectum obfuscantibus, legantur, sanè evincunt, S. Augustinum assertorem esse scientiæ mediæ, adeò, ut M. Ferre è Sacro Prædicatorum Ordine dicat, S. Augu-

Augustinum ibi tenere nostram doctrinam, quanquam dein velit, ea S. Doctorem non ex sua mente dixisse, vel ea postea revocasse. At hoc probari minimè potest, & opus est tantum inspicere ipsum S. Augustinum, ubi patebit, eum sua ex mente loqui, & nihil revocasse: præterquam, quòd incredibile sit, S. Doctorem priori parte quæstionis tradidisse falsam doctrinam, disputandi tantum gratiâ, nec tamen ea de re lectorem ullatenus monuisse. Videri meretur P.N. Thyrsus citatus. Cardinalis etiam Sfondratus in *Nodo prædestinationis soluto part. 1. num. 2. in fine* ait, esse certum, quòd nunquam S. Augustinus retractaverit, quæ ad Simplicianum scripsit.

Plura ex S. August. dabimus, itémque ex aliis PP. inferius, ubi de decreto subjectivè absoluto, & objectivè conditionato, ac de ipsa prædeterminatione: omittere tamen nequeo alium adhuc textum S. Augustini *lib. de bono perseverantiae cap. 14.* ubi occasione Tyrionum & Sydoniorum sic ait. *Ex quo apparet, habere quosdam in ipso ingenio Divinum naturaliter munus intelligentie, quo moveantur ad fidem, si congrua suis mentibus vel audiant verba, vel signa conspiciant: Et tamen, si Dei altiore iudicio à perditionis massa non sunt gratie prædestinatione discreti, nec ipsa eis adhibentur vel dicta Divina, vel facta, per quæ possent credere, si audirent utique talia, vel viderent.* Ubi planè supponit dari, & consequenter à DEO cognosci (quia omnia cognoscit) congrua humanis mentibus media, quibus absque omni prædeterminatione converterentur. Nec vel à longè facit mentionem ullius decreti, in quo hæc videantur, vel quod ab illa congruitate supponeretur: ergo supponit dari scientiam mediam.

402. Quod attinet ad Angelicum, omnes ii textus adduci ex eo hinc possunt, quibus docet, voluntatem non ab alio, quàm à se ipsa determinari, qui sunt plurimi: & plures afferemus paulò inferius, agendo de prædeterminatione physica. Hic unicum adduco, qui habetur in 4. dist. 49. *quest. 1. art. 3. quæstionculâ 2. ad 1.* ubi S. Doctor ait. *Potentia rationalis se habet ad opposita in his, quæ ei subsunt: Et hæc sunt illa, quæ per ipsam determinantur. Non autem potest in opposita illorum, quæ sunt ei ab alio determinata: Et ideo voluntas non potest in oppositum ejus, ad quod ex Divina impressione determinatur, scilicet in oppositum finis ultimi: potest autem in oppositum eorum, quæ ipsa sibi determinat, sicut sunt ea, quæ ordinantur in finem ultimum, quorum electio ad ipsam pertinet.* Ex quo habetur, prædeterminationem, quamvis à DEO immisam, adeoque etiam decretum prædeterminativum illam inferens, tollere voluntati potentiam ad oppositum, hoc est, libertatem. Plures S. Doctoris textus exhibet Platelius de *scientia media*, & alii.

ARTICULUS IV.

Solvuntur objectiones.

403. **O**b. 1. Actus tantum conditionatè futurus nihil est: ergo non potest determinare scientiam DEI. Resp. dist. ant. nihil est per statum, conc. ant. nihil est per alienationem. neg. ant. & conf.

Eadem enim est de his ratio, quæ de futuris absolutis. vide *num. 372. & seq.* Adde tamen hic, DEUS intrinsecè determinatur ad cognoscendum, & quidem infallibiliter, omne cognoscibile per essentiam suam, quæ est infinita vis intelligendi infallibiliter omnia: estque ex se necessitata ad cognoscendum omne cognoscibile: extrinsecè autem terminatur (si objectum est necessarium) vel determinatur (si objectum est contingens, quale est objectum scientiæ mediæ) ab objecto. determinatio intrinseca datur per statum: extrinseca non debet dari per statum ex *num. 329.* Quando igitur dicitur, DEUM actu determinatum esse, vel determinari ad cognoscendum aliquid conditionatè futurum, hoc plus non significat, quàm hic, & nunc dari omnia eo modo, quo necessaria sunt ad cognitionem Divinam, scilicet vim intellectivam Divinam physicè per statum, objectum objectivè per alienationem.

404. Ob. 2. Omnis scientia debet esse, vel necessaria, vel libera DEO: neutrum convenit scientiæ mediæ: ergo hæc omnino non datur. Confir. Quidquid absolutè existit, vel existit necessariò, vel liberè: neutro modo existit scientia mediæ: ergo nullo modo existit. Resp. neg. maj. Ideo dicitur scientia mediæ; quia est medium quoddam inter scientiam necessariam, & liberam ex *num. 284.* Ad confir. dist. maj. in creatis. conc. maj. in Divinis. subdist. ita, ut supponat actuale exercitium libertatis. neg. maj. ut supponat tantum conditionatum exercitium libertatis. conc. maj. & dist. proportionaliter. min. neg. conf. Scientia mediæ nec est absolutè necessaria, nec libera DEO, sed est tantum illi contingens; quia potuisset abesse. Dicitur autem libera creaturæ, non, quòd præsupponat actuale exercitium libertatis creaturæ (quia scientia ista datur de plurimis actibus, qui nunquam sunt absolutè exituri, imò quorum principia, e. g. homines, nunquam sunt exituri) sed, quòd præsupponat tantum exercitium libertatis conditionatum; quia scilicet in potestate creaturæ, si existat, est, sub ea conditione dissentire, vel consentire: qua ratione DEUM suo modo determinat ad hanc potius, quàm illam scientiam mediam habendam.

405. Ob. 3. Scientia mediæ non est impedibilis à DEO: ergo implicat. prob. conf. Quod non est impedibile à DEO, non cadit sub providentiam DEI: ergo nec scientia mediæ: atqui omne contingens cadit sub providentiam DEI: ergo etiam scientia mediæ contingens cadit sub illam: ergo cadit, & non cadit, consequenter implicat. Resp. neg. conf. ad prob. omisso primo enthymemate. dist. subsumpt. omne contingens in creatis. conc. in Divinis. neg. subsumptum, & conf. Si supponitur scientia mediæ, quamvis contingens, adæquatè identificari cum DEO, non debet cadere strictè loquendo sub providentiam DEI; quia illa terminatio libera non præsupponit decretum DEI: sicut neque cadit sub eam scientia visionis de existentia hujus scientiæ mediæ, quæ tamen non est plus, quàm formaliter, distincta ab ipsa scientia mediæ. Neque tamen idèò scientia hæc cadit sub providentiam creaturæ; quia nec istius actualis electio, vel volitio requiritur, sed tantum conditionata quadam determinatio: non autem propriè disponit, aut ordinat de aliquo ille, qui sæpe non existit,